

Replikacija podatkov [UDS:10]

- eden najpomembnejših elementov porazdeljenega sistema
- vzdrževanje kopije podatkov na več procesih
- z replikacijo
  - povečamo zanesljivost (dostopnost) storitev
  - izboljšamo raztegljivost in odzivnost sistema
- primeri uporabe:
  - porazdeljene podatkovne baze
  - porazdeljeni datotečni sistemi
- motivacija
  - imamo porazdeljeno shrambo, do katere dostopajo odjemalci, ki v shrambo pišejo ali iz nje berejo
  - za odjemalca mora biti nepomembno ali je shramba sestavljena iz enega procesa ali iz skupine procesov
    - vsak odjemalec mora prebrati isto vrednost, ne glede na to s katerega procesa v porazdeljeni shrambi bere
  - da to dosežemo, morajo strežniki soglašati o stanju shrambe
  - soglasnost (*angl.* consensus) je dogovor o skupnem stanju sistema
    - soglasnost je trivialno doseči z enim procesom, rešitev ni odporna na napake (posamezna točka odpovedi)
    - potrebujemo replikacijo; dovolj je, če soglaša večina procesov
  - izziv je, kako zagotoviti odpornost na napake - imeti skladne replike kljub izpadom omrežja in procesov
- replikacija s končnim avtomatom
  - vsak proces modeliramo kot končni avtomat
  - končni avtomat ima
    - množico jasno definiranih stanj
    - množico vhodov
    - množico izhodov
    - funkcijo, ki iz trenutnega stanja in vhoda določi novo stanje
    - funkcijo, ki pri danem stanju določi izhod
    - definirano začetno stanje
  - deterministični končni avtomat
    - več kopij istega avtomata začne v začetnem stanju
    - če sprejemajo vhode v enakem zaporedju, bodo prehajali čez ista stanja in generirali enake izhode
  - pri zagotavljanju odpornosti na napake je determinizem nujno potreben
    - če je en končni avtomat pokvarjen, bo drugače prehajal čez stanja in imel drugačne izhode
    - če se končni avtomat (proces) ob napaki zaustavi, je za odpornost na f napak dovolj sistem s $f + 1$ končnim avtomatom
    - če se ob napaki ne zaustavi (bizantinski model), mora sistem, ki bo odporen na f napak, vključevati vsaj $2f + 1$ končnih avtomatov
  - primer
    - en proces, voditelj, s sporočili razširja operacije na shrambi
    - procesi sledilci sprejete operacije izvedejo v enakem zaporedju
    - ker je avtomat stanj determinističen, bo stanje sledilcev na koncu enako stanju voditelja
    - primer: shramba CRUD z operacijami `create(ključ, vrednost)` in `read(ključ)`, `update(ključ, vrednost)` in `delete(ključ)`

Verižna replikacija [UDS:10.4]

- pogosto uporabljana rešitev za replikacijo
- dve ravnini
  - podatkovno ravnino (*angl.* data plane) sestavljajo procesi, ki skrbijo za replikacijo
  - nadzorno ravnino (*angl.* control plane) pa procesi, ki skrbijo za odpornost na napake
- podatkovna ravnina
  - procesi so nanizani v verigo: prvi proces v verigi je glava, sledijo vmesni procesi, zadnji je rep
  - delovanje
    - odjemalci zahteve za vpis pošiljajo glavi
    - glava posodobi svoje stanje in posreduje zahtevo naslednjemu procesu v verigi

- proces posodobi svoje stanje in zahtevo posreduje nasledniku
- ko zahteva pride do repa, ta posodobi svoje stanje in predhodniku pošlje potrditev
- vmesni procesi posredujejo potrditve predhodnikom
- ko potrditev pride do glave, ta obvesti odjemalca o uspešnem vpisu
- v osnovni različici bralne zahteve obdeluje samo rep
- če ni napak, algoritem zagotavlja strogo skladnost
- če verigo sestavlja p procesov, bo sistem deloval kljub odpovedi $p - 1$ procesa
- nadzorna ravnina
  - nadzoruje stanje procesov na podatkovni ravnini
  - v primeru, da zazna odpoved enega od procesov, ga odstrani iz verige
    - če odpove glava, jo nadzorna ravnina zamenja z naslednjim procesom v verigi in obvesti odjemalce o spremembi
      - če je glava pred odpovedjo posodobila svojo shrambo, ni pa uspela poslati sporočila, naslednji procesi v verigi niso poslali potrditve; ker zato odjemalec ni dobil potrditve, je ponovno poslal zahtevo; posodobljene shrambe ne vidijo ostali odjemalci, saj zahteva ni prišla do repa
    - če odpove rep, ga nadzorna ravnina zamenja s predhodnim procesom v verigi in obvesti odjemalce o spremembi
      - ker so vsi predhodniki dobili enake posodobitve kot rep, lahko nemoteno strežejo odjemalce
      - če je prišlo do odpovedi po posodobitvi shrambe in pred pošiljanjem potrditve, so zapisi shranjeni v shrambi, le odjemalec tega ne ve; po preteku časa bo še enkrat poslal zahtevo
    - če odpove vmesni proces, mora nadzorna ravnina povezati njegovega predhodnika in naslednika
      - lahko je proces posodobil svojo lokalno shrambo, ni pa zahteve posredoval nasledniku
      - naslednik mora zato nadzorni ravnini poslati zaporedno številko zadnje potrjene zahteve, da mu novi predhodnik lahko pošlje manjkajoče vpise
  - dodajanje novih procesov v verigo
    - najenostavneje na rep
    - novi rep je treba najprej uskladiti s starim repom
  - tudi nadzorna ravnina mora biti odporna na napake - soglasje (algoritem raft)
    - če nadzorno ravnino sestavlja C procesov, lahko sistem tolerira do $\lfloor C/2 \rfloor$ napak
- verižna replikacija ima malo različnih napak, ki jih dokaj enostavno razrešimo
- optimizacija
  - pri pisalnih zahtevah moramo po verigi do repa in nazaj, kar vzame precej časa
  - zahteve lahko obdelujemo cevovodno
  - rep je usklajen z vsemi procesi, zato na bralno zahtevo lahko odjemalcu nemudoma odgovori
  - bralne zahteve lahko porazdelimo na vse procese
    - shrambe morajo podpirati več različic zapisov
    - zapis je ob prejetju zahteve za vpis označen kot umazan
    - ko proces od naslednika dobi potrditev, zapis razume kot potrjen in ga označi kot čistega
    - pri bralni zahtevi bo proces vrnil zapis, če ni označen kot umazan; če je označen kot umazan, bo prosil rep za zadnjo potrjeno verzijo
- vizualizacija verižne replikacije: https://github.com/NejcDr/Verizna_replikacija